

На основу члана 61. Закона о туризму („Службени гласник РС”, број 17/19),
Министар туризма и омладине доноси

ПРАВИЛНИК

о врсти, висини и условима гаранције путовања, висини депозита у зависности од категорије лиценце, начину активирања, намени средстава, као и о другим условима које мора да испуни организатор путовања

Члан 1.

Овим правилником ближе се прописују врста, висина и услови гаранције путовања, висина депозита у зависности од категорије лиценце, начин активирања, намена средстава, као и други услови које мора да испуни организатор путовања.

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

- 1) *банка* јесте акционарско друштво са седиштем у Републици Србији које има дозволу за рад Народне банке Србије и обавља депозитне и кредитне послове, као и друге послове у складу са законом;
- 2) *банкарска гаранција* јесте уговор о гаранцији и представља инструмент осигурања корисника гаранције путовања;
- 3) *гаранција путовања* јесте прописана гаранција за случај инсолвентности организатора путовања и ради накнаде штете путнику настале неиспуњењем, делимичним испуњењем или неуредним испуњењем уговорних обавеза;
- 4) *давалац гаранције* јесте банка или осигуравач;
- 5) *депозит* јесте новчани износ на динарском рачуну банке организатора путовања, чија висина зависи од категорије лиценце и који се у прописаном износу и одређеном времену налази на том рачуну у периоду трајања лиценце;
- 6) *електронски документ* јесте скуп података у електронском облику, чија је намена коришћење у електронској или штампаној форми;
- 7) *корисник гаранције путовања* јесте лице које је измирило трошкове нужног смештаја, исхране и повратка путника са путовања у место поласка, као и путник, у случају неиспуњења, делимичног испуњења или неуредног испуњења обавеза организатора путовања, које су одређене општим условима и програмом путовања;

8) *лиценца за организовање туристичког путовања* јесте решење које издаје Регистратор туризма, на основу кога туристичка агенција стиче статус организатора путовања (у даљем тексту: лиценца);

9) *осигуравач* јесте друштво за осигурање са којим се закључује уговор о осигурању, које преузима обавезу исплате накнаде из осигурања, ако настане осигурани случај;

10) *полиса осигурања* јесте доказ о закљученом уговору о осигурању у писаној форми којом се одређују права и обавезе учесника у осигурању;

11) *потврда о гаранцији путовања* јесте потврда о издатој гаранцији путовања коју као документ туристичка агенција уручује путнику и која садржи прописане податке о гаранцији путовања из које се обезбеђује покриће за уплаћен износ и која садржи податке потребне за њено активирање;

12) *прималац банкарске гаранције* је струковно, односно пословно удружење или асоцијација туристичких агенција, са бројем чланова организатора путовања не мањим од 15;

13) *уговарач осигурања* јесте привредни субјект или правно лице које на основу уговора са осигуравачем закључује уговор о осигурању, потписује полису осигурања или лист покрића и има обавезу да плаћа премију осигурања;

14) *лимит покрића* јесте износ који се може користити као покриће по основу потраживања свих корисника гаранције путовања. Максимални лимит покрића уговарају давалац гаранције и организатор путовања;

15) *висина промета* је износ који чини збир износа вредности продатих, а нереализованих туристичких путовања од стране организатора путовања;

16) *централни информациони систем* у области угоститељства и туризма (Е-туриста) је јединствен и централизован електронски информациони систем, који садржи све релевантне податке о пружаоцима услуге смештаја и објектима за смештај, преко кога се врши њихова евиденција и уносе други подаци проистекли из обављања угоститељске, наутичке и ловнотуристичке, односно туристичке делатности или услуга у туризму (у даљем тексту: ЦИС).

Члан 3.

Гаранцијом путовања за случај инсолвентности организатора путовања обезбеђују се:

1) трошкови нужног смештаја, исхране и повратка путника са путовања у земљи или иностранству, у место поласка;

2) потраживања уплаћених средстава путника по основу уговора о туристичком путовању, које организатор путовања није реализовао;

3) потраживања уплаћених средстава путника, у случају отказа путовања од стране путника, у складу са општим условима путовања;

4) потраживања разлике између уплаћених средстава по основу уговора о туристичком путовању и средстава снижених сразмерно неизвршењу или непотпуном извршењу услуга обухваћених програмом путовања.

Инсолвентност организатора путовања је неспособност плаћања доспелих обавеза у износу и у року доспећа у периоду трајања од најмање 30 дана.

Инсолвентност из става 2. овог члана обухвата финансијску блокаду организатора путовања, као и немогућност измирења обавеза организатора путовања када је износ обавеза већи од износа средстава којима располаже на рачунима код банака.

Члан 4.

Гаранцијом путовања ради накнаде штете обезбеђује се накнада штете која је проузрокована путнику неиспуњењем, делимичним испуњењем или неуредним испуњењем обавеза организатора путовања, које су одређене општим условима и програмом путовања, и то накнада за:

- 1) потраживања уплаћених средстава путника по основу уговора о туристичком путовању, које организатор путовања није реализовао;
- 2) потраживања разлике између уплаћених средстава по основу уговора о туристичком путовању и средстава снижених сразмерно неизвршењу или непотпуном извршењу услуга обухваћених програмом путовања.

Члан 5.

Организатор путовања у поступку добијања лиценце обезбеђује гаранцију путовања.

Гаранција путовања обезбеђује се уговором о гаранцији путовања, који организатор путовања закључује са даваоцем гаранције.

Гаранцијом путовања сматра се банкарска гаранција и/или уговор о осигурању.

Организатор путовања обезбеђује гаранцију путовања у најмањем износу лимита покрића у зависности од висине промета.

Организатор путовања за лиценцу рангирану у категорију А обезбеђује гаранцију путовања у износу лимита покрића, и то за висину промета:

- 1) до 20.000.000 динара – гаранција се уговара у најнижем износу од 30.000 евра;
- 2) до 60.000.000 динара – гаранција се уговара у најнижем износу од 50.000 евра;

- 3) до 150.000.000 динара – гаранција се уговара у најнижем износу од 100.000 евра;
- 4) до 500.000.000 динара – гаранција се уговара у најнижем износу од 250.000 евра;
- 5) до 1.000.000.000 – гаранција се уговара у најнижем износу од 350.000 евра;
- 6) преко 1.000.000.000 динара – гаранција се уговара у најнижем износу од 400.000 евра.

Организатор путовања за лиценцу рангирану у категорију Б обезбеђује гаранцију путовања у износу лимита покрића, и то за висину промета до:

- 1) 5.000.000 динара – гаранција се уговара у најнижем износу од 5.000 евра;
- 2) 10.000.000 динара – гаранција се уговара у најнижем износу од 15.000 евра;
- 3) 20.000.000 динара – гаранција се уговара у најнижем износу од 30.000 евра.

У случају да износ висине промета прелази износ од 20.000.000 динара, организатор путовања за лиценцу рангирану у категорију Б обезбеђује гаранцију путовања на начин и у висини лимита покрића из става 5. овог члана.

Организатор путовања, у зависности од висине промета послује до лимита покрића гаранције путовања из ст. 5. и 6. овог члана.

У случају достизања пуног износа висине промета, организатор путовања код истог даваоца гаранције може да обезбеди допуну лимита покрића до прописаног износа гаранције путовања за наредну висину промета из ст. 5. и 6. овог члана.

У случају достизања пуног износа висине промета, а организатор путовања не поступи на начин из става 9. овог члана, исти обезбеђује нову гаранцију путовања код истог или другог даваоца гаранције, којом се у пуном износу обезбеђује лимит покрића за наредну висину промета из ст. 5. и 6. овог члана.

Након реализације туристичког путовања и повратка путника на одредиште, износ вредности тог путовања ослобађа се од висине промета.

Члан 6.

Гаранције путовања из чл. 3. и 4. овог правилника предмет су једног уговора који организатор путовања закључује са даваоцем гаранције.

Ако организатор путовања у случају из чл. 3. и 4. овог правилника обезбеђује и банкарску гаранцију и уговор о осигурању, оба уговора о

гаранцији путовања појединачно се закључују са лимитом покрића у најмањем износу из члана 5. ст. 5. и 6. овог правилника.

Члан 7.

Организатор путовања за све време важења лиценце обезбеђује гаранцију путовања на начин прописан овим правилником, за сваког путника појединачно, односно за свако уговорено туристичко путовање, као и за уговорено путовање ученика и студената у иностранство ради учења страног језика или стручног усавршавања са могућношћу обављања привремених и повремених послова, ако поседује лиценцу.

Гаранција путовања евидентира се у ЦИС-у.

У случају из члана 6. став 2. овог правилника висина промета терети ону гаранцију путовања која је по датуму закључења старија.

Достизањем висине промета по гаранцији путовања из става 3. овог члана или њеним истеком, ЦИС по аутоматизму упућује на другу важећу гаранцију.

Истеком рока важења гаранције путовања ЦИС трајно онемогућава све активности по основу те гаранције путовања.

Када организатор путовања достигне висину промета из гаранције путовања ЦИС онемогућава све активности по основу те гаранције, а по наступању околности из члана 5. став 11. овог правилника гаранција путовања поново постаје активна.

Члан 8.

Ако је гаранција путовања уговорена са роком важења краћим од рока важења лиценце, организатор путовања за наредни период прибавља гаранцију путовања пре истека рока важења постојеће гаранције.

За све време важења гаранције путовања организатор путовања обезбеђује минимални износ укупног лимита покрића из члана 5. ст. 5. и 6. овог правилника, у зависности од категорије лиценце.

Члан 9.

Гаранција путовања уговара се између организатора путовања и даваоца гаранције, у корист корисника гаранције путовања, ради покрића ризика у случајевима из чл. 3. и 4. овог правилника.

Гаранција путовања не може да садржи одредбе које су супротне правилима струке, добрим пословним обичајима и пословном етиком даваоца гаранције.

Гаранцијом путовања не може се уговорити искључење од одговорности даваоца гаранције.

Давалац гаранције не може ограничити право корисника гаранције путовања утврђено овим правилником у погледу потраживања у случајевима из чл. 3. и 4. овог правилника, као и у погледу висине укупног лимита покрића.

У случају издате банкарске гаранције, истом се одређује прималац банкарске гаранције.

Прималац банкарске гаранције даје писану сагласност организатору путовања за прибављање банкарске гаранције.

Сагласност из става 6. овог члана је услов организатору путовања да код банке прибави банкарску гаранцију.

Банкарска гаранција, поред података о битним елементима уговора, садржи и податак о примаоцу банкарске гаранције.

Банкарска гаранција се издаје за период од датума издавања до датума важења.

Прималац банкарске гаранције може позвати банку на плаћање у периоду који не може бити дужи од шест месеци, рачунајући од датума када је банкарска гаранција престала да важи.

У случају да организатор путовања има уговорена туристичка путовања за период дужи од истека рока од шест месеци из става 10. овог члана, извршиће продужење банкарске гаранције, којом ће обезбедити сва туристичка путовања уговорена у периоду важења банкарске гаранције.

Рок од шест месеци из става 10. овог члана односи се на рок за активирање банкарске гаранције, а не на рок њеног важења.

Члан 10.

Туристичка агенција приликом продаје туристичког путовања сваком путнику уручује потврду о гаранцији путовања, која се издаје са уговором, односно потврдом о путовању.

Подаци о гаранцији путовања уносе се у ЦИС.

Изузетно, потврда о гаранцији путовања може се издати и већем броју лица, који су назначени у истом уговору о путовању, у ком случају сваки путник остварује пуно право, без икаквих услова или ограничења.

Лица из става 3. овог члана су она лица за која је по истом уговору о путовању плаћено туристичко путовање.

Потврда о гаранцији путовања садржи:

- 1) опште податке о гаранцији путовања;
- 2) опште податке о путнику и туристичком путовању;
- 3) предмет гаранције путовања;
- 4) начин активирања гаранције путовања;
- 5) начин провере валидности издате потврде о гаранцији путовања.

Потврда о гаранцији путовања садржи и писану напомену да реалан износ потраживања по кориснику гаранције путовања може бити сразмерно снижен у случају да износ потраживања свих корисника гаранције прекорачује уговорен укупан лимит покрића.

Потврда о гаранцији путовања штампа се из ЦИС-а.

У случају банкарске гаранције, потврда о гаранцији путовања садржи и податке о примаоцу банкарске гаранције, као и писану напомену да пријаву, ради активирања банкарске гаранције, корисник гаранције путовања подноси примаоцу банкарске гаранције.

У случају да је туристичко путовање продато правном лицу, односно привредном субјекту са седиштем у иностранству, ради даље продаје туристичког путовања крајњим корисницима, организатор путовања не обезбеђује потврду о гаранцији путовања.

Члан 11.

Организатор путовања приликом продаје туристичког путовања из ЦИС-а штампа потврду о гаранцији путовања, за сваког путника појединачно, односно за већи број лица из члана 10. став 2. овог правилника.

Посредник приликом продаје туристичког путовања, након добијања сагласности од стране организатора путовања, поступа на начин из става 1. овог члана.

Члан 12.

У случају измене битних елемената уговора о туристичком путовању, са путником се закључује нови уговор и уручује му се нова потврда о гаранцији путовања, уз сторнирање претходне.

Члан 13.

Период покрића гаранције путовања је од датума њеног издавања до завршетка уговореног туристичког путовања, односно до повратка путника на уговорено одредиште.

У случају да није дошло до реализације уговореног туристичког путовања период покрића гаранције путовања је до остваривања права корисника гаранције путовања у року из члана 14. став 5. овог правилника.

Изузетно од става 2. овог члана, у случају издате банкарске гаранције период покрића је период из члана 9. ст. 10. и 11. овог правилника.

Члан 14.

Гаранција путовања активира се пријавом корисника гаранције путовања.

Корисник гаранције путовања без одлагања пријављује даваоцу гаранције насталу штету у случајевима из чл. 3. и 4. овог правилника, за које случајеве је гаранција путовања издата.

Изузетно од става 2. овог члана, у случају издате банкарске гаранције корисник гаранције путовања насталу штету пријављује примаоцу банкарске гаранције.

Пријава из става 1. овог члана врши се писаним путем, преко email адресе, односно на начин који је утврдио давалац гаранције.

У погледу рока у коме корисник гаранције путовања може да пријави право на потраживање по основу гаранције путовања, која је издата као полиса осигурања, примењују се прописи којима се уређују облигациони односи.

Корисник гаранције путовања има право на накнаду у случајевима из чл. 3. и 4. овог правилника, који су настали у периоду покрића гаранције путовања и свака каснија промена уговорног односа даваоца гаранције и организатора путовања је без утицаја на право корисника гаранције путовања.

Члан 15.

Корисник гаранције путовања осигуравачу, односно примаоцу банкарске гаранције пружа све расположиве податке, којима доказује да је са организатором путовања закључио уговор о туристичком путовању, са доказом о извршеним уплатама, као и све податке и доказе који су потребни за утврђивање узрока, обима и висине штете.

У циљу утврђивања инсолвентности организатора путовања прибавља се решење надлежног привредног суда о отварању стечајног поступка, потврда Народне банке Србије о данима блокаде рачуна, односно записник или други акт туристичког инспектора или друга исправа, односно податак из званичне јавне базе података коју води регистар као јединствену централизовану електронску базу података, из којих проистиче инсолвентност организатора путовања.

У случају утврђивања инсолвентности организатора путовања од стране туристичког инспектора, финансијска блокада или немогућност измирења обавеза организатора путовања из члана 3. став 3. овог правилника, утврђиваће се првог и последњег дана рока из члана 3. став 2. овог правилника.

У случају утврђивања инсолвентности организатора путовања неће се узимати у обзир износ средстава која чине средство обезбеђења банкарске гаранције у складу са овим правилником.

Члан 16.

Осигуравач, односно прималац банкарске гаранције предузима све активности у погледу обезбеђивања неопходних података о корисницима гаранције путовања, да их у разумном року обавести о праву на накнаду по основу датих гаранција путовања.

По пријему пријаве из члана 14. овог правилника осигуравач, односно прималац банкарске гаранције без одлагања приступа утврђивању и процени штете.

Уколико се утврди да је захтев корисника гаранције путовања основан, осигуравач, односно прималац банкарске гаранције, у уговореном року, који не може бити дужи од 14 дана, рачунајући од дана подношења пријаве са комплетном документацијом, исплатиће накнаду реалног износа потраживања.

Изузетно, рок за исплату накнаде реалног износа потраживања из става 3. овог члана може се продужити до евидентирања свих корисника гаранције путовања, који остварују право из гаранције путовања по истом основу.

У случају издате банкарске гаранције, уколико се утврди да је захтев корисника гаранције путовања основан, прималац банкарске гаранције протестује гаранцију код банке у укупном износу потраживања свих корисника гаранције путовања у оквиру лимита покрића из члана 5. ст. 5. и 6. овог правилника.

У случају из става 3. овог члана, прималац банкарске гаранције након пријема уплате по поднетом протесту, врши исплату износа потраживања кориснику гаранције путовања.

У случају из става 5. овог члана, банка за исплаћени износ умањује вредност банкарске гаранције.

Осигуравач, односно прималац банкарске гаранције ће резервисати неисплаћена средства за непријављена потраживања, како би свим корисницима гаранције путовања обезбедио сразмеран део средстава из члана 17. овог правилника.

Члан 17.

Висина реалног износа потраживања у случајевима из члана 3. став 1. тачка 1) овог правилника је висина стварних трошкова проистекла из трошкова нужног смештаја, исхране и повратка путника са путовања у место поласка.

Висина реалног износа потраживања у случајевима из члана 3. став 1. тачка 2) и члана 4. тачка 1) овог правилника је висина средстава уплаћених за уговорено туристичко путовање.

Висина реалног износа потраживања у случајевима из члана 3. став 1. тачка 3) овог правилника је висина средстава уплаћених за уговорено туристичко путовање, која може бити сразмерно снижена на начин уговорен општим условима путовања.

Висина реалног износа потраживања у случајевима из члана 3. став 1. тачка 4) и члан 4. тачка 2) овог правилника је износ који представља висину средстава уплаћених за уговорено туристичко путовање, која се може

сразмерно умањити у зависности од времена и врсте услуга, које су искоришћене у периоду трајања туристичког путовања.

Висина реалног износа потраживања доказује се на основу издатог фискалног рачуна или другог документа којим се потврђује пријем уплате, уговора о путовању, општих услова путовања, посебних рачуна којима се доказују трошкови нужног смештаја, исхране и повратка путника са путовања у место поласка, као и друга документација и евиденција даваоца гаранције, организатора путовања или посредника преко кога је продато туристичко путовање.

У случају спора у вези са утврђивањем висине накнаде реалног износа потраживања као доказ ће се користити судска пресуда, арбитражна одлука, односно одлука медијатора или друга одлука проистекла из потрошачког и сличног спора.

Изузетно, реалан износ потраживања по кориснику гаранције путовања може бити сразмерно снижен у случају да износ потраживања свих корисника гаранције прекорачује уговорен укупан лимит покрића.

Члан 18.

У случају да је цена туристичког путовања, за које се активира гаранција путовања, била изражена у иностраној валути обрачун реалног износа потраживања врши се у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате.

У случају да су трошкови из члана 3. став 1. тачка 1) овог правилника, за које се активира гаранција путовања, плаћени у иностраној валути, обрачун реалног износа потраживања врши се у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате.

Члан 19.

Гаранција путовања је на снази и у случају да туристичка агенција престане да обавља послове организатора путовања (истицање рока важења или брисање лиценце, одузимање лиценце, престанак рада, решење о забрани обављања делатности и сл.).

Члан 20.

Организатор путовања у поступку добијања лиценце обезбеђује депозит.

Депозит се обезбеђује у прописаној висини, у зависности од категорије лиценце, у најнижем износу од:

- 1) 2000 евра за лиценцу рангирану у категорију А;
- 2) 500 евра за лиценцу рангирану у категорију Б.

Средства из става 2. овог члана обезбеђују се на динарском рачуну банке организатора путовања у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије.

У случају да организатор путовања код пословне банке поседује више динарских рачуна средства из става 2. овог члана налазе се на једном рачуну.

Средства из става 2. овог члана организатор путовања може да користи током месеца за своје редовно пословање.

Средства из става 2. овог члана организатор путовања поседује на рачуну последњег дана текућег месеца.

За све време важења лиценце организатор путовања обезбеђује минимални износ депозита из става 2. овог члана, у зависности од категорије лиценце, на прописан начин.

Члан 21.

У случају да је туристичко путовање продато или је започето под условима који су важали пре почетка примене овог правилника, као и у случају накнаде потраживања из чл. 3. и 4. овог правилника, активираће се гаранција путовања која је важила у тренутку закључења уговора о путовању.

Члан 22.

Даном почетка примене овог правилника престаје да важи Правилник о врсти, висини и условима гаранције путовања, висини депозита у зависности од категорије лиценце, начину активирања, намени средстава, као и о другим условима које мора да испуни организатор путовања („Службени гласник РС”, бр. 124/20, 137/20, 62/21 и 64/21 – исправка).

Члан 23.

Овај правилник ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а почиње да се примењује од 1. октобра 2023. године.

Број 110-00-36/2023-03

У Београду, 25. септембра 2023. године

Министар,

Хусеин Мемич, с.р.